

ДЯГІЛЄВА Ірина В'ячеславівна

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут» (Україна, м. Харків);

ГУРА Тетяна Віталіївна

к.пед.н., доц., Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут» (Україна, м. Харків)

**ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ ТА МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА**

Соціальний розвиток суспільства значною мірою залежить від психологічних механізмів взаємодії індивідів, їх адаптаційних стратегій та рівня соціальної відповідальності. Психологічні аспекти забезпечення соціального розвитку включають формування соціальної ідентичності, розвиток емоційного інтелекту, механізми соціалізації та роль психологічної підтримки в суспільстві. У сучасному глобалізованому світі, де соціальні зміни відбуваються стрімко, важливим є аналіз факторів, що сприяють гармонійному розвитку особистості та суспільства в цілому.

Розглянемо детальніше особливості психологічних чинників соціального розвитку. По-перше, соціальний розвиток базується на багатьох психологічних аспектах, зокрема, на:

– формуванні соціальної ідентичності, а вона визначає, як людина сприймає себе в контексті групової належності. Відповідно до теорії соціальної ідентичності, запропонованої Тайфелом, люди схильні ототожнювати себе з певними групами, що впливає на їхню поведінку та соціальні відносини;

– розвитку емоційного інтелекту, який, на думку Саловей та Майєра є важливим фактором успішної соціальної взаємодії, оскільки сприяє розумінню власних і чужих емоцій, розвитку емпатії та ефективній комунікації між людьми;

– соціальній відповідальності, тому що психологічна готовність індивідів відповідального ставлення до суспільних норм та правил сприяє стабільності соціальних систем і підтриманню моральних стандартів.

По-друге, механізми соціалізації та їх вплив на розвиток суспільства, так як соціалізація є ключовим процесом у розвитку суспільства, оскільки вона забезпечує передачу культурних норм, цінностей та моделей поведінки. Зупинимось на основних механізмах соціалізації:

– сімейному вихованні, так як родина відіграє визначальну роль у формуванні світогляду, емоційного стану та адаптивних стратегіях особистості;

– освіті та вихованні, тому що навчальні заклади сприяють розвитку когнітивних та соціальних навичок, а також формують відповідальне громадянське суспільство;

– медіа та соціальних мережах, так як інформаційне середовище має значний вплив на сприйняття реальності та поведінкові установки, особливо серед молоді. Соціалізація також може відбуватися через неформальні

механізми, такі як міжособистісне спілкування, громадську діяльність та участь у волонтерських рухах.

По-третє, психологічній підтримці як засобу соціального благополуччя. Психологічна підтримка в суспільстві відіграє важливу роль у забезпеченні соціальної стабільності та зниженні рівня стресу. Основні напрямки психологічної підтримки включають:

– психологічне консультування, що сприяє вирішенню міжособистісних конфліктів, подоланню стресу та формуванню ефективних копінг-стратегій;

– групову терапію та тренінги, вони розвивають соціальні навички, сприяють інтеграції осіб із вразливих груп;

– підтримку в кризових ситуаціях, що включає ефективні програми кризової інтервенції, які допомагають знизити негативні наслідки соціальних катастроф, пандемій та економічних криз.

Отже, психологічні чинники та механізми забезпечення соціального розвитку суспільства є невід’ємною складовою соціального розвитку.

Список джерел інформації

1. Москаленко В.В. Соціальна психологія. Видання 2-ге, виправлене та доповнене. К. : Центр учбової літератури, 2008. С. 215–268, С. 345–398.

2. Логунова М.І. Соціально-психологічні аспекти управління персоналом. К. : Університет менеджменту освіти, 2010. С.130–175, С.200–240.

ЗАХАРЧЕНКО Таміла Ігорівна

к.т.н., здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут» (Україна, м. Харків)

ОСОБЛИВОСТІ ЕМОЦІЙНИХ СТАНІВ ЛЮДЕЙ, ЯКІ ВИЇХАЛИ

ЗА КОРДОН З УКРАЇНИ ЧЕРЕЗ ВІЙНУ

У зв’язку з розв’язуванням Росією агресії проти України, мільйони українців були вимушені покинути свої домівки та шукати притулку в інших країнах. Війна стала причиною не тільки фізичних руйнувань, але й глибоких психологічних травм, які супроводжують багатьох біженців на шляху їх адаптації в новому середовищі. Кожен етап процесу міграції має свій емоційний відбиток, який пов’язаний з втратами, стресом і психологічними труднощами.

1. Емоційний стрес як наслідок втрати домівки. Для більшості українців війна стала потрясінням, яке розірвало звичний ритм життя. Втрата домівки, близьких, можливість безпечно проживати на рідній землі – це все викликає не лише фізичну, а й глибоку емоційну травму. Люди переживають стрес, тривогу, відчуття безпорадності, втрачаючи відчуття контролю над своїм життям. Психологічно важливою є втеча з країни, де рідна культура і мова є основою ідентичності. Вимушена міграція створює відчуття втрати домівки, почуття розриву з рідними людьми і знайомим середовищем, що має тривалий емоційний вплив на мігрантів.